

ปัญหาการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

นางสาวมาลี คล้ายชม

006879

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

มหาวิทยาลัย อุตรดิตถ์

พ.ศ. 2524

17032222

PROBLEMS OF SUPERVISION IN THE ELEMENTARY SCHOOLS
OF UTTARADIT PROVINCE

Miss Malee Klaichom

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ มีอยู่หาการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุดรศรีคัก
ไทย นางสาวมาลี คล้ายวม
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุภรณ์ไพบูลย์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสงค์ฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุภรณ์ไพบูลย์ *บุญชื้อ* ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญชื้อ)

สุภรณ์ไพบูลย์ กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

พิชญ์ กรรมการ

.....
(อาจารย์ ดร. พวิวัฒน์ ปิตยานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ปัญหาการนิเทศน์ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์
 ชื่อผู้ศึกษา : นางสาวมาลี กล้ายชม
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์
 ภาควิชา : ประถมศึกษา
 ปีการศึกษา : 2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความวิตกกังวลเกี่ยวกับการนิเทศน์ การศึกษารองบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการนิเทศน์การศึกษาของจังหวัดอุตรดิตถ์ และเป็นแนวทางแก่วิทยาสัยครูอุตรดิตถ์ในการจัดหลักสูตร วิชาผลิตครู และจัดอบรมครูประจำการให้ มีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น

เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ใช้กับตัวอย่างประชากรสองกลุ่ม คือ กลุ่มผู้เฝ้าการศึกษา และกลุ่มผู้รับการนิเทศการศึกษา แบบสอบถามมี 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ตาม เป็นแบบเลือกตอบ
- ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการนิเทศการศึกษาของ จังหวัดอุตรดิตถ์ สัมภาษณ์คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหา ที่มีต่อการดำเนินการนิเทศการศึกษาทั้ง 3 ด้านคือ
 - 2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดและดำเนินการนิเทศ
 - 2.2 ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน
 - 2.3 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้คอมเมนต์ต่อรายงาน
ลักษณะค่าจ้างเป็นแบบปลายเปิด

ตัวอย่างประชากร

เป็นครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน
233 คน ในจำนวนนี้มีหญิงเป็นผู้มีเพศ 103 คน เป็นผู้บริหารนิเทศ 130 คน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การอธิบาย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
ทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

1. ปัญหาที่เห็นอุปสรรคสำคัญในการจัดและค่าเงินการนิเทศ คือ หน่วยงาน
นิเทศขาดแคลนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน อัตราส่วนระหว่างผู้นิเทศและผู้รับ
การนิเทศต่างกันมาก และหน่วยงานนิเทศขาดการติดตามผลงานนิเทศที่ได้ดำเนินการไปแล้ว
2. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารภายในโรงเรียน ที่มีผลกระทบต่อการนิเทศ
คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่คำนึงถึงความสามารถเชิงวิชาการหรือการสอน ซึ่งอาจจะถือ
เป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งในการพิจารณาความถี่ของชมเชยของครู อาจารย์ นอกจากนี้ยังมี
ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนสำหรับนักเรียนด้วย
3. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษา ที่เป็นอุปสรรคในการนิเทศ คือ
ครู อาจารย์ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนแม้จะได้รับการนิเทศแล้ว ผู้นิเทศไม่มีเวลา
ให้คำปรึกษาและนำผลการนิเทศมาหารือ และครูอาจารย์ไม่มีโอกาสได้สังเกตการ
สอนซึ่งกันและกัน
4. สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เรื่องที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ มีดังนี้
เรื่องที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ หน่วยงานนิเทศขาดแคลน
บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถร่วมงาน โรงเรียนที่ผู้นิเทศไปนิเทศนั้นต่างสังกัด

กับหน่วยงานนี้เทศ ผู้มีเพศสภาพประสบการณ์ในการ รสอณ ระดับประถมศึกษาเข้ามาก่อน
ชาติทักษะในการ เป็นผู้ผ่าน และไม่สามารถสาธิตการ รสอณ ให้ครูอาจารย์ดูได้

เรื่องที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ อัตราส่วนระหว่าง
ผู้นี้เทศต่อจำนวนครูอาจารย์ต่างกันมาก งานในหน้าที่รับผิดชอบของผู้นี้เทศมี
หลายด้าน การนี้เทศที่ไม่ตรงกับความต้องการของครูอาจารย์ การขาดแคลนงบประมาณ
ที่ใช้ในการนี้เทศ และ ขาดยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไปในิเทศ
การนี้เทศที่ไม่ตรงกับความต้องการของครูอาจารย์ และครูอาจารย์ไม่มีโอกาสได้
รับการนี้เทศ เพราะ ต้องเตรียมก่อนรับผู้นี้เทศ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Problems of Supervision in the Elementary
 Schools of Uttaradit Province

Name Miss Walce Klaichom

Thesis Advisor Assistant Professor Ruchira Supornpaibul

Department Elementary Education

Academic Year 1980

ABSTRACT

Purpose of the study

The purpose of the study was to survey the problems and opinions concerning supervision of the educational personnel at the elementary level of Uttaradit province. This study must serve as a guide for an effective improvement of school supervision in Uttaradit, and also as a guide for a suitable management of pre-service and in-service programs in Uttaradit Teacher's College.

Research Instrument

A set of questionnaire was distributed to both groups of educational personnels: the supervisors and the elementary teachers in the province. The questionnaire comprised 3 sections:-

Section 1 General Status of the questionnaire respondents

Section 2 Problems of supervision concerning management, school resources and manpower.

Section 3 Needs, suggestions and opinions of the questionnaire respondents.

Sample

Sample used in this study is teachers and educational personnels in Uttaradit province of which 103 are supervisors and 130 are elementary teachers.

Research Analysis

The data were statistically treated as percentage, mean, standard deviation and Z-test.

Results

1. The main problems which effect the supervision management are : the inadequacy of the budget of the supervision division, the wide ratio between the supervisors and the teachers, and, as the results the supervision division was unable to follow-up the programs they had planned to do sufficiently.

2. Problems arising from schools themselves effect the supervision there, are as follow : the criteria in promotion of elementary teachers did not include teachers' academic competency or their instructional ability, the shortage of pupils' learning aids was also crucial.

3. Problems of educational personnel also effecting the supervision of the province were as follow :- teachers did not change their teaching behavior after the supervision program had been given, the supervisors had not adequate time to work with teachers, and very important problem is that teachers had no opportunity to observe other teachers at work.

4. Most of the opinions between the two groups are not significantly different whereas 11 out of 58 items were significantly different.

The items which were significantly different at .05 level were : the supervision division lacked qualified personnel, the supervision division and the schools belonged to different units, the supervisors had no teaching experience in the elementary level, the supervisors had no leadership skill in supervising, and were not able to perform good teaching demonstration.

The items which were significantly different at .01 level were : there was a wide ratio between the supervisors and teachers, the supervisors had too many responsibilities, the supervision program did not satisfy the need of the teachers, there were inadequacies in budget and transportation, and some teachers did not attend the supervision program because they had to entertain the supervisors.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ ได้กรุณาเอาใจใส่ ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ให้คำแนะนำในด้านการวิจัยสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์อุไร มังศรีสรรพค ศีลพานิเทศกรรม การฝึกหัดครู ได้กรุณาช่วยเหลือ ตรวจแก้ไขการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสธา ปิยะอัจฉริยะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และ ดร. กมล ภูประเสริฐ ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถาม ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่ออาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ เลื่อนรวมรุ่นประถมศึกษา 2521 ได้ให้กำลังใจไปตามความก้าวหน้าของงานวิจัยอยู่เสมอ โรงเรียนพิทยาลักษณ์อุตรดิตถ์ ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดสำเนา นอกเหนือไปจากนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญญาณี บุญเชื้อ ได้ให้แรงใจและคำแนะนำมาจวงระการ ทำให้งานวิจัยดำเนินไปด้วยดี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้.

มาลี กล้ายวม
 ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ข
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
แนวเหตุผลของงานที่สำคัญหรือสมมติฐาน	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
ความจำกัดของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	9
2 บรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา	12
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	15
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	15
หลักการนิเทศการศึกษา	18
ความหมายของศึกษานิเทศก์	22
หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นิเทศหรือศึกษานิเทศก์	25
หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอ	27

บทที่	๓
	หน้า
หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนการศึกษาและหัวหน้าหมวดการศึกษา	30
หน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัด	34
หน้าที่ความรับผิดชอบของนักบริหาร การศึกษา และศึกษานิเทศก์พิเศษ	36
หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่วิชาการ จังหวัดและเจ้าหน้าที่วิชาการ อำเภอ	39
หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้ากลุ่มโรงเรียน	39
หน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์วิทยาลัยครู	41
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษานิเทศการศึกษา	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	115
ประวัติผู้เขียน	127

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	คู่มือเทศบาลที่กรมเจ้าพนักงานอาชญากรรม	59
2	คู่มือเทศบาลที่กรมเจ้าพนักงานตำแหน่ง	60
3	คู่มือเทศบาลที่กรมเจ้าพนักงานหน่วยงานขนส่งสังกัด	61
4	คู่มือเทศบาลที่กรมเจ้าพนักงานระยะเวลาที่ทำหน้าที่นี้เทศ	62
5	คู่มือการนิเทศเจ้าพนักงานอาชญากรรม	63
6	คู่มือการนิเทศเจ้าพนักงานหน่วยงานขนส่งสังกัด	64
7	คู่มือการนิเทศที่ปฏิบัติงานกรมตามระยะเวลาที่ทำหน้าที่นี้	65
8	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและค่าความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่าง คู่มือและคู่มือการนิเทศเกี่ยวกับการจัดและกรรค่าเป็นการนิเทศ	65
9	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและค่าความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่าง คู่มือและคู่มือการนิเทศเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากโรงเรือน	70
10 ก	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและค่าความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่าง คู่มือและคู่มือการนิเทศเกี่ยวกับบุคลากรคู่มือเทศบาลศึกษา	72
10 ข	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและค่าความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่าง คู่มือและคู่มือการนิเทศเกี่ยวกับบุคลากรคู่มือการศึกษานิเทศ	74
10 ค	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและค่าความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่าง คู่มือและคู่มือการนิเทศเกี่ยวกับบุคลากรคู่มือและคู่มือการนิเทศ	76
11 ก	ข้อเสนอแนะของคู่มือเทศบาลศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศ การศึกษานในจังหวัดอุตรดิตถ์	78
11 ข	ข้อเสนอแนะของคู่มือการศึกษานเกี่ยวกับดำเนินการ นิเทศการศึกษานในจังหวัดอุตรดิตถ์	80

ตารางที่		หน้า
12 ก	ข้อเสนอมะณะของผู้มีเทศเกี่ยวกับโรงเรียน	83
12 ข	ข้อเสนอมะณะของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับโรงเรียน	84
13 ก	ข้อเสนอมะณะของผู้มีเทศการศึกษาก่อนเกี่ยวกับบุคลากรในการนิเทศ	86
13 ข	ข้อเสนอมะณะของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับบุคลากรในการนิเทศ	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย